

з обов'язками та статусом судді. Його не можна використовувати без його згоди до роботи, не пов'язаною з його судовою діяльністю (ст. 3 – 7). Нарешті статут указує на право судді належати до професійної організації. Це дозволяє суддівському корпусу мати, з одного боку, можливість консультуватися з питань суддівської етики чи бюджету, а, з іншого боку, приймати до уваги законні інтереси юстиції (ст. 12) [3].

Реалізація європейських стандартів до оцінки професіоналізму суддів може стати ефективним інструментом розбудови високопрофесійної судової системи в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Бангалорські принципи діяльності судді // Резолюція 2006 економічної та соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року. – 6 с.
3. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства / за заг. ред. В. В. Комарова. – Х., 2008. – 928 с.

Юрій КУРІЛОВ

аспірант ДРІДУ НАДУ

МІЖМУНІЦИПАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

У Франції існує понад 36 тис. комун, і всі спроби держави до їх злиття закінчувалися невдачею. Після прийняття відповідних законів було сформовано на добровільній основі 2573 об'єднання комун, в які увійшли 90 % їх загальної кількості. У цих комунах проживає 85 % населення Франції.

В Угорщині законодавчо також передбачено створення об'єднань муніципалітетів. Міжмуніципальне співробітництво налагоджене у Вірменії, Польщі, Португалії, Македонії, Узбекистані. В Іспанії в об'єднання (синдикати) комун входить половина їх загальної кількості. Цим синдикатам держава гарантує більш сприятливий режим надання інвестицій, ніж окремим комунам.

Широко розповсюджені добровільні об'єднання низових ланок адміністративного територіального устрою у приміських зонах столиць та інших мегаполісів (ФРН, Іспанія тощо). Договірні відносини виключають тут диктат центру і забезпечують баланс інтересів усіх громад.

У 1990-х рр. в Угорщині, а згодом й у Чехії та Словаччині деякі невеликі муніципалітети створили «спільні бюро» для надання адміністративних послуг. Спільне на дання адміністративних послуг може бути хорошим прикладом заощадження коштів завдяки масштабу діяльності. Зазвичай, у невеликих муніципалітетах витрати на надання

адміністративних послуг є дуже високими. Відповідно, висока частка бюджету витрачається на адміністративні цілі. Це має серйозні наслідки для країн, в яких значною є кількість невеликих за розмірами громад (муніципалітетів). Слід зазначити, що для деяких послуг ММС може бути засобом для заощадження коштів й у діяльності великих громад.

У деяких країнах ММС є відносно слабким через великий розмір муніципалітетів (напр., країни Скандинавії та Великобританія). У деяких країнах, де демократична система місцевого самоврядування є досить молодою (наприклад, Сербія та деякі інші країни колишнього соціалістичного табору), культура партнерства між органами місцевого самоврядування є недостатньо розвинутою, а реалізація ініціатив та проектів ММС ускладнена багатьма чинниками.

Слід також відзначити, що у країнах з успішно функціонуючою системою ММС (напр., Франція, Італія) існує чітка національна політика для стимулювання ММС. Органи місцевого самоврядування починають співпрацювати добровільно, але належна державна політика може достатньо сильно мотивувати їх до такого співробітництва (мова йде, зокрема, про належні правові рамкові умови та фінансову підтримку).

У Німеччині питання ММС набувають останнім часом особливого значення. Так, у федеральній землі Гессен ММС має довгу традицію, адже Закон про спільну діяльність громад був прийнятий ще у 1969 році. Його практична реалізація засвідчила, що, працюючи за принципами міжмуніципального співробітництва, можна досягати значних показників економії у сферах водопостачання та забезпечення, очищення стічних вод, транспортного руху тощо.

Слід зазначити, що Уряд федеральної землі Гессен з 2004 року надає фінансове сприяння проектам міжмуніципального співробітництва (дотації) з фонду фінансового вирівнювання, а саме: 75 000 євро (стандартний варіант підтримки за умови участі у проекті ММС 3-х громад-учасниць) та 100 000 євро (у разі участі 4-х та більше громад).

Досвід багатьох країн засвідчує, що органи місцевого самоврядування (територіальні громади базового рівня) ніколи не є абсолютно самодостатніми, незалежно від їх площі та чисельності населення. У зв'язку з цим ММС є актуальною та інноваційною формою діяльності багатьох органів місцевого самоврядування. ММС є логічним рішенням для нейтралізації наслідків нераціонального розподілу функцій та ресурсів між органами місцевого самоврядування, недосконалої організації територіальної влади.

Наприклад у Конституції Іспанії лише побіжно згадуються два перші рівні місцевого самоврядування – муніципалітети й провінції, але Конституція гарантує їх автономію з правом створення міжмуніципальних спеціальних округів, а також у загальних рисах визначає джерела місцевого фінансування. Основні контрольні та регулятивні функції розподілені між центральним урядом, який ухвалює основні

загальнодержавні закони та має значні бюджетно-фінансові повноваження, і автономні області, які мають право встановлювати й корегувати муніципальні кордони, створювати нові муніципалітети та об'єднувати їх. На практиці багато функцій, закріплених за регіональними урядами, виконуються нині спільно з органами місцевого самоврядування.

До прийняття Конституції 1978 р. в Іспанії діяла французька модель. Федеральні міністерства діяли в містах через громадських губернаторів та представників у місцевій адміністрації. Процеси демократизації в Іспанії також супроводжувалися децентралізацією і запровадженням самоврядування на регіональному й місцевому рівнях. За формою державного устрою внаслідок «федералістичної» традиції права Іспанія є де-юре унітарною державою, проте де-факто визнана «регіоналістською державою» або державою «квазіфедералістичною». Нова система розподілила владу між центральним, регіональним і місцевим рівнями. Конституція Іспанії передбачає трирівневу систему територіально-адміністративного поділу країни з новими владними органами на другому рівні. Відгоди уряд наділений повноваженнями організації муніципалітетів, провінцій та автономних областей. На місцевому рівні самоврядування функціонує через низку виборних органів влади і спеціальних міжмуніципальних та субмуніципальних одиниць.

Цікавим є факт, що іберійська модель частково була впроваджена і в Україні. Практика самоврядування у місті зі спеціальним статусом Києва – це практика поєднання змішаної горизонтальної (французької) та іберійської моделей. Тут голова місцевої ради, що обиралася прямим голосуванням населення міської громади, згодом отримувала статус голови державної адміністрації, як алькальди в іберійській моделі вона одночасно поставала і як посадова особа місцевого самоврядування, і як посадова особа держави.

Європейська Хартія місцевого самоврядування та українське законодавство про місцеве самоврядування визначають, що усі органи місцевого самоврядування (територіальних громад міст, сіл та селищ) мають рівний статус, однаковий обсяг повноважень та можуть самостійно виконувати усі повноваження, визначені для них законом. Одночасно абзац 2 статті 142 Конституції України проголошує: «Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби».

1. Співробітництво територіальних громад (міжмуніципальне співробітництво – ММС): Навчально-практичний посібник / За заг. редакцією Толкованова В. В., Журавля Т. В. – Київ. –2016. – 154 с.

Надія ЛЕБЕДЄВА
аспірантка кафедри публічного управління та адміністрування МАУП, м. Київ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КРАЇНАХ ЄС

Проблемам публічного управління та публічної служби в країнах ЄС присвячено багато наукових робіт як закордонних фахівців, так і українських науковців. Так, Л. Л. Прокопенко та І. А. Шабатіна проаналізували модель публічної служби в країнах ЄС та визначили сутність поняття «модель державної служби» разом із її основними характеристиками [2].

Спробою комплексного дослідження проблематики публічної служби, що включає інститути державної служби та служби в органах місцевого самоврядування є видання українських науковців «Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України» [3]. У згаданій роботі розглядаються теоретичні питання щодо поняття публічної служби, її видів, принципів та практичні аспекти реформування публічної служби в Україні, зокрема проблеми чіткого розмежування політичних та службових посад, організації управління системою державної служби, вступу на службу, службової кар'єри, припинення служби тощо. Важливою частиною видання є також вибірка перекладених на українську мову законів зарубіжних країн про публічну службу та Рекомендації Ради Європи. Видання здійснено за сприяння Координатора проектів ОБСЄ в Україні та за фінансової підтримки Уряду ФРН.

У світлі досвіду для України О. Ласийчук розглядає деякі особливості публічної служби в країнах Європейського Союзу [1].

Кандидат економічних наук, доцент М. К. Хім та його колега О. І. Білик описали публічне управління професійним розвитком державних службовців в країнах Європейського Союзу [5].

Як зазначає доктор наук з державного управління, доцент, професорка О. М. Руденко, «побудова ефективної демократичної держави передбачає визначення основних пріоритетів державної політики. Питання оптимальної організації державної політики є особливо актуальним в даний момент в умовах безпрецедентного розвитку міждержавної інтеграції. Оптимально організована влада – це питання як внутрішньої політики, так і зовнішньої, адже тільки при дієвій організації державного управління держава здатна адаптуватися до умов, що безперервно змінюються. Для України протягом її історії питання основного зовнішньо політичного курсу завжди стояло доволі гостро через територіальне розміщення на перехресті Європи та Азії. Тому курс на європейську інтеграцію є важливим кроком для України на шляху